

POSTANOWIENIE

17 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 17 sierpnia 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie
w sprawie z wniosku W.C.

z udziałem E.M., M.M., M.J., K.N., A.M., E.D., U.Ł., S.M., M.M.1, E.D.1, J. spółki z
ograniczoną odpowiedzialnością w Z., A.Ł. i Ł.Ł.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej E.M. M.M., M.J., K.N., A.M., E.D., U.Ł., S.M., M.M.1,
A.Ł. i Ł.Ł.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z 26 maja 2021 r., II Ca 1052/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 10 stycznia 2018 r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek W.C. o
stwierdzenie nabycia w drodze zasiedzenia bliżej opisanych części, sąsiadujących

z nieruchomości wnioskodawczynie, działek gruntu w granicach istniejącego od kilku dekad trwałego ogrodzenia (stwierdzenie zasiedzenia przez wnioskodawczynię przygranicznego pasa gruntu). Po rozpoznaniu apelacji wnioskodawczynie, Sąd Okręgowy w Krakowie postanowieniem z 26 maja 2021 r. zmienił na korzyść wnioskodawczynie zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że dokonał podziału wymienionych w punkcie I postanowienia działek gruntu, stanowiących przedmiot własności uczestników postępowania, w sposób tam wskazany i stwierdził zasiedzenie przez wnioskodawczynię, z dniem 1 stycznia 2013 r. (w złej wierze), wyodrębnionych i szczegółowo opisanych działek, powstałych w wyniku tego podziału. Uczestnicy postępowania wnieśli skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący podnieśli, że jest ona oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie art. 609 § 1 w zw. z art. 510 § 1 k.p.c. polegające na wadliwym przyjęciu przez Sąd Okręgowy, że W.C. jest

legitymowana do złożenia wniosku o zasiedzenie w sytuacji, w której po dniu 1 stycznia 2013 r. nastąpiła sprzedaż graniczących z nieruchomością wnioskodawczyni działek na rzecz uczestników postępowania, chronionych rękojmią wiary publicznej ksiąg wieczystych.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na jej oczywistej zasadności nakładało na skarżących powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Oczywiste jest tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy sprawy. Zarzucane uchybienia muszą mieć zatem kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych przepisów prawa i być dostrzegalne w sposób oczywisty, na pierwszy rzut oka, co skarżący winien wykazać we wniosku bez odwoływania się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, które nie podlegają badaniu na etapie tak zwanego przedsądu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, Nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, Nr 10, poz. 156 oraz z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). Należy też przypomnieć, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skarżący nie wykazali tak rozumianej oczywistości skargi kasacyjnej, skoro jasne jest, że wnioskodawczyni jako wieloletnia posiadaczka samoistna części graniczących z jej nieruchomością działek gruntu objętych trwałym ogrodzeniem, jest legitymowana do złożenia wniosku o zasiedzenie i ma interes prawny w stwierdzeniu zasiedzenia na jej rzecz.

W związku z tym orzeczono, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Już tylko ubocznie Sąd Najwyższy wyjaśnia, że na etapie postępowania kasacyjnego cofnięcie pozwu (wniosku wszczynającego postępowanie nieprocesowe) zarówno samodzielne, jak i połączone ze zrzeczeniem się

roszczenia, jest niedopuszczalne, stąd oświadczenie tej treści złożone przez stronę jest pozbawione skutków procesowych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 września 2022 r., I CSK 1590/22 i z 17 października 2008 r., I CSK 552/07 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 2007 r., I CSK 203/07). Opisane czynności procesowe są przejawem rezygnacji przez powoda (wnioskodawcę) z żądania ochrony prawnej wyrażonego w powództwie (wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego) i jego dochodzenia w przyszłości. Odnosi się zatem do przedmiotu procesu (postępowania nieprocesowego) rozumianego jako oparte na przytoczonych faktach żądanie powoda (wnioskodawcy) wydania przez sąd powszechny określonej treści orzeczenia na podstawie właściwych norm prawa materialnego. Określony w ten sposób przedmiot procesu (postępowania nieprocesowego) istnieje do chwili uprawomocnienia się wyroku oddalającego albo uwzględniającego powództwo (uprawomocnienia się postanowienia co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym). Postępowanie kasacyjne toczy się natomiast już po uprawomocnieniu się wyroku (postanowienia co do istoty sprawy) kończącego postępowanie w sprawie. Sąd Najwyższy nie orzeka o zasadności powództwa (zasadności wniosku w postępowaniu nieprocesowym), nie rozpoznaje i nie rozstrzyga sprawy jak czynią to sądy *meriti*, lecz bada zgodność z prawem procesowym i materialnym objętego skargą orzeczenia, pozostając związany jego podstawą faktyczną (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Przyjęty przez ustawodawcę model postępowania kasacyjnego sprawia, że dokonywanie w jego toku czynności procesowych odnoszących się do żądania objętego powództwem (wnioskiem w postępowaniu nieprocesowym), w tym cofnięcie pozwu (wniosku) ze zrzeczeniem się roszczenia, nie wchodzi w rachubę, bo roszczenie to zostało już prawomocnie osądzone ze skutkiem *res iudicata*.

(A.D.)

[f.n]

